

Förstudie nytt Tyresö gymnasium

Slutrapport

2010-09-02

Johan Abrahamsson
tyresö kommun

1 Inledning

Denna rapport har tillkommit på begäran av gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens ordförande och syftet med rapporten är att den ska ligga till grund för de prioriteringar som behöver göras i Tyresö kommuns investeringsprogram.

Mellan november 2009 - april 2010 genomfördes en förstudie gällande en ombyggnation av Tyresö gymnasium. Nedan redogörs för genomförandet och resultatet av förstudien. En kostnadskalkyl presenteras, och bakomliggande motiv och syfte med en framtida ombyggnation klargörs.

2 Bakgrund

2.1 Visionsarbete

Under 2008 gav gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden i uppdrag åt utvecklingsförvaltningen att påbörja ett visionsarbete. En projektgrupp tillsattes och i mars 2009 presenterades en rapport som visade vad visionsgruppens arbete resulterat i. Rapporten redovisades för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden som uttryckte en önskan om ett fortsatt arbete med vision i den riktning som påbörjats. Detta arbete pågår alltjämt och skolledningen avser att fortsätta dialogen med lärarna för att presentera en vision för nämnden att ta ställning till. Bärande delar i det underlag till vision som arbetats fram hittills är:

- Helhet i lärandet – elever och lärare samarbetar över program- och ämnesgränser
- Fokus på elevens utbildning – organisera lärarna i utbildningslag
- Tillgänglighet – det är enkelt och naturligt för elever och personal att föra dialog
- Attraktiv fysisk miljö – skapa förutsättningar att arbeta i enlighet med visionsrapportens tankar
- Elevernas drömmar – ger motivation och drivkraft åt lärandet
- Glädje, respekt för alla lika värde och modern teknik – är självklarheter i vardagen på skolan
- Kreativitet - skapar en positiv livsnerv i skolan och genererar möten där lärande och personlig och social utveckling sker
- Höga förväntningar – genererar goda resultat
- Entreprenörskap – ett entreprenöriellt förhållningssätt präglar alla utbildningar på skolan

Detta underlag, tillsammans med nämndens mål att fler ungdomar ska välja Tyresö gymnasium, har varit en av utgångspunkterna i arbetet med förstudien. Visionsarbetet innefattar också en analys av viktiga kompetenser och frågeställningar ur ett framtidsperspektiv. En annan utgångspunkt i arbetet har varit förvaltningens omvärldsanalys. Även där är ett framtidsperspektiv tydligt närvarande.

2.2 Omvärldsanalys

Utvecklingsförvaltningen har arbetat fram en omvärldsanalys som ligger till grund för vissa ställningstaganden i förstudien. Centrala delar i omvärldsanalysen berör konkurrenssituationen som gymnasieskolan befinner sig i och faktorer som påverkar ungdomarnas val av gymnasieskola.

Konkurrenssituationen på gymnasieskolans område består i att det råder frisök mellan kommuner i hela landet, det finns samverkansavtal mellan kommunerna i länet så att alla ungdomar betraktas som förstahandssökande. Dessutom är det öppet för alla ungdomar att fritt välja att gå i en friskola om man så önskar eftersom friskolorna är riksrekryterande. Elevkullarna minskar men samtidigt växer antalet friskolor, i länet finns idag 135 fristående skolor och 81 kommunala. Konkurrensen är ett faktum och vi ser att vissa skolor har svårt att överleva. Friskolan som öppnade i Tyresö gick i konkurs förra året och i år har även kommunala skolor som Samskolan i Nacka och Hässelby gymnasium tvingats stänga portarna pga. svagt söktryck.

Utvecklingsförvaltningens omvärldsanalys visar att en skolas rykte och status bland ungdomar är av stor betydelse för en skolas förmåga att attrahera ungdomar. Skolans resultat härvidlag är naturligtvis viktig men inte lika avgörande som andra faktorer som t.ex. lokalernas utformning, skolans framtidsorientering, modern teknik, skolans sociala liv, kultur- och idrottsevenemang, mm. Stöd för detta finns i en betraktelse av Tyresö gymnasiums söktryck jämfört med skolans resultat under samma period. Tyresö gymnasium har haft bäst resultat på Södertörn mellan 2006 - 2009, men under samma tidsperiod har söktrycket till Tyresö gymnasium gått ned med 12 procentenheter. Samtidigt har vi kunnat läsa nedanstående betraktelse av söktrycket i Haninge i samband med att man byggde om skolan och skapade en framtidsorienterad miljö med ett stort inslag av modern teknik:

”De nya lokalerna har inneburit ett självklart uppsving[...]. Allt fler söker hit. Årets ettor är dubbelt så många som för två år sedan när jag var ny”. (Skoltidningen på Fredrika Bremergymnasierna 2006)

I det framtidsperspektiv som måste beaktas ger omvärldsanalysen värdefull vägledning som förstudien har tagit fasta på. Fenomenet kreativitet figurerar både i visionsarbetet och i omvärldsanalysen. Redan idag är kreativitet en av de mest efterfrågade kompetenserna på arbetsmarknaden och i förstudien manifesteras detta tydligt i arkitektoniska lösningar där torg och gemensamma utrymmen av olika slag är designade för att generera en kreativ livsnerv åt skolan.

Omvärldsanalysen tar givetvis även upp den kommande gymnasiereformen med nya program. Vid gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens sammanträde i april gavs utvecklingsförvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna att starta det nya vvs- och fastighetsprogrammet. Utredningen som gjordes visade att programmet sannolikt kommer att vara eftersökt av ungdomarna och det finns en god arbetsmarknad efter slutförda studier. Däremot saknar Tyresö gymnasium idag de ytor som krävs för att bedriva utbildningen. Men i en framtida ombyggnation av gymnasiet öppnas möjligheten att inrätta programmet.

3 Genomförande

3.1 Delaktighet och organisation

Arbetet med förstudien har genomförts i fyra olika grupper som har varit ihoplänkade med varandra. Arbetet har letts av en styrgrupp där förvaltningschef, fastighetschef, gymnasiechef och arkitekt har ingått. Därutöver har en projektgrupp satts samman bestående av rektorer och servicechef, samt representanter för skolbibliotek, elevhälsan, programutvecklare och ämnesutvecklare. Även arkitekt och gymnasiechef har ingått i gruppen och fungerat som länk till styrgruppen. Till detta har det funnits en elevgrupp som arbetat tillsammans med arkitekten. I elevgruppen har det funnits representation från både yrkesförberedande program och studieförberedande. Utöver dessa grupper har det funnits en kalkylgrupp som letts av fastighetschefen. Denna grupp har svarat för att ta fram kostnadskalkyler.

3.2 Centrala frågeställningar

De centrala frågeställningar som hanterats i respektive grupp kan kategoriseras enligt nedanstående kategorier:

- Utformning och tolkning av pedagogisk vision
- Lokalernas funktion i den pedagogiska visionen
- Hur kan man kompensera för delar som inte prioriteras i den fysiska manifestationen av lokalerna
- Lokalernas bidrag i ett framtidsperspektiv

4 Resultat

4.1 Nytt Tyresö gymnasium

Förstudien har resulterat i ett förslag till hur en framtida omgestaltad gymnasieskola skulle kunna se ut. Arkitekten har tagit fram ett ritningsförslag som fysiskt manifesterar alla de perspektiv och frågeställningar som beskrivits ovan. Förslaget innebär en stor förändring av skolan. Resultatet är en helt ny upplevelse av skolans miljö. Förändringen avser att gestalta en modern och framtidsorienterad lärmiljö som attraherar både personal och elever där ledorden är ljus, rymd och transparens. Miljön främjar kreativitet, goda resultat och stödjer den vision som ligger till grund för förändringen.

Principen för omgestaltningen är att bygga hemvister för utbildningslagen och gemensamma socialt orienterade ytor och torg som kan nyttjas av alla elever och lärare på skolan. En ny välkomnande entré och en ny skolrestaurang skapas. Skolan öppnas upp så att alla utbildningar blir synliga och tillgängliga.

Flera av lösningarna innebär att lokaler och ytor tillskapas som är av intresse för hela kommunen att använda. Exempelvis inrymmer förändringen ett hotell med ett fåtal rum som kommer att drivas av hotell- och turismprogrammets lärare och elever, vilket är önskvärt både ur utbildningssynpunkt och ur ett kommunalt turismperspektiv.

4.2 Tidplan

Förslaget innebär att skolan byggs om samtidigt som verksamhet bedrivs i skolan, dvs. utan att evakuering. Detta sker genom att arbetet organiseras i fyra etapper.

1. Etapp 1 Genomförs "utanför" befintliga lokaler. Störningar bör därmed kunna minimeras.
2. Etapp 2 är i byggnad men dessa lokaler kan sannolikt avskärmas på ett bra sätt.
3. Etapp 3 innehåller bl.a. det som kommer att kallas kreativa gatan som är en huvudaxel i nya delen. Här kommer verksamheten att störas, och man bör planera huvudingreppet till sommarmånaderna.
4. Etapp 4 innehåller många underetapper och sker successivt under en tänkt genomförande tid på upp till 2 1/2 år

Effektiv byggtid uppskattas till 16 månader. Uppdelat i etapper uppskattas den totala byggtiden bli 3-4 år. Ombyggnationen sker med fördel under tiden fram till 2016 då demografiska beräkningar gör gällande att elevkullarna till gymnasiet kommer att växa.

5 Kostnader

Nedan redovisas resultatet av kalkylgruppens arbete utifrån driftskostnadspåverkan fördelat på år.

Avskrivningstid:

Bygg 240 mkr 33 år, Ventilation 35 mkr 20 år, Möbler, IT etc 25 mkr 10 år.

Kostnader per etapp:

- 1.105 mkr
- 2.55 mkr
- 3.90 mkr
- 4.50 mkr

Kostnader för kommunen om ombyggnationen uteblir:

Vissa av ovanstående kostnader (ca 35 mkr för ventilation, ca 20 mkr av byggkostnaderna, ca 10 mkr för tillagningskök, samt kostnader för belysning och utsug) tillkommer även om ombyggnationen uteblir. Detta kan uttryckas som att kommunen står inför kostnader motsvarande ca 75 mkr om ombyggnationen uteblir, eller som att kostnaden för ombyggnationen blir ca 225 mkr istället för ca 300 mkr.

Nyttillkommande ytor i fastighet:

3 000 kvm. Mätt i kvm per elev innebär ökningen att Tyresö kommer att nå upp till genomsnittet för Södertörn.

Totalt inklusive investeringen:

Bruttoyta 21386 kvm, Bruksyta 20406 kvm.

Drift av lokaler:

Dvs ränta och avskrivningar / år. Internräntan 4.3 %.

Bygg 17 593 tkr, Vent 3 255 tkr, Möbler etc 3 575 tkr, Nya ytor 1 860 tkr
Sammanlagt 26 283 tkr i tillkommande kostnader.

Till detta kommer att vissa driftkostnader kan minskas med hjälp av energieffektiva bygglösningar osv.

Johan Abrahamsson, gymnasiechef
Utvecklingsförvaltningen
Tyresö kommun

